

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.TAR.2024/28-317
Konu: Turunçgil Yeşillenme Hastalığı

Mersin, 19/01/2024

Sayın Üyemiz,

Tarım ve Orman Bakanlığının yazısına atfen Ticaret Bakanlığından alınan bir yazıda, büyük miktarda ürün ve ihracat pazarı kaybına neden olabileceği belirtilen Turunçgil Yeşillenme Hastalığı'nın ülkemize bulaşmasının önüne geçilmesini teminen 02-06 Ocak 2024 tarihlerinde ülkemizden bir heyet tarafından KKTC'de yerinde inceleme yapılarak bir raporun hazırlandığı belirtilmektedir.

Hazırlanan raporda KKTC'den Türkiye'ye yapılacak taze narenciye ve enginar ihracatında uyulması gereken kurallar aşağıda bildirilmektedir:

- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde zararının baskı altına alabilmesi için hobi bahçeleri dahil topluca Kimyasal Mücadelenin yapılması,
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde zararının baskı altına alabilmesi için zaman kaybetmeden Biyolojik Mücadelenin başlatılması ve bunun için seraların hızlıca tamamlanması, alt yapı ve teknik eleman desteğinin artırılması,
- Biyolojik mücadele çalışmaları, ilaç denemeleri ve zararının biyolojisi ile mücadelesi çalışmalarını yürütmek üzere bir araştırma heyetinin Türkiye'den ihtiyaca göre belli dönemlerde görevlendirilmesi,
- Karantina tedbirleri, inspeksiyon ve fumigasyon çalışmaları ile eğitim ve teknik destek için belli aralıklarla Türkiye'den ziyaretlerin gerçekleştirilmesi,
- Narenciye ve enginar ihracatı öncesi tüm araçların fumige edilmesi ve fumigasyon işlemlerinin yer aldığı fumigasyon belgesinin ve havalandırma bilgilerinin her sevkiyatta yer alması,
- Narenciye ve enginar ihracatı için her bir araç başına birer BSS olmak üzere ayrı ayrı BSS, düzenlenmesi,
- Narenciye ürünlerinin tamamının sap ve yapraklardan arındırılmış, ayıklanmış, yıkanmış, mumyalanmış, paketlenmiş ve ambalajlanmış olarak hazırlanıp ülkemize veya 3. ülkelere re-export edilmesi durumunda bile her bir tır için fumigasyon işleminin yapılması,
- Diğer limanlarda alt yapı çalışmaları tamamlanıncaya kadar tüm ihracat işlemlerinin sadece Gazi Magosa limanından yapılması,

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.TAR.2024/28-317
Konu: Turunçgil Yeşillenme Hastalığı

Mersin, 19/01/2024

- Altyapı çalışmaları tamamlanıncaya kadar Girne ve Güzelyurt karantina birimleri tarafından BSS düzenlenmemesi ve buralardan ihracat yapılmaması,
- Fümigasyon işlemlerinin Gazi Magosa limanında yer alan karantina birimi yakınındaki gümrüklü alanda yapılması ve fümigasyon süresi tamamlanıp havalandırma yapıldıktan sonra araçların mühürlenip sevkiyata hazır hale getirilmesi,
- Sevkiyat ürünlerinin raf ömrünün bozulmaması, herhangi bir fitotoksisite veya kalıntı sorunu yaşanmaması için fümigasyon dozu olarak etkisi görülen her iki dozdan ait doz olan 1.400 ppm/m¹ olarak uygulanması,
- Önümüzdeki yıl altyapının tamamlanması durumunda enginar ürünlerinin fümigasyon yerine yaprak ve saplardan arındırılmış, tamamen soyulmuş, vakumlanmış ve salamura edilmiş olarak ihraca hazır hale getirilmesi,
- Türkiye'ye gelen ürünlerde herhangi bir karantina etmeni görülmesi veya karantina ihlalleri durumunda ürünlerin iade edilmesi,
- KKTC karantina birimleri ve araştırma istasyonlarında yeterli düzeyde teknik alt yapı, personel ve çalışma olanaklarının iyileştirilmesi,
- Asya Turunçgil Psillidi'nin narenciye meyvesi üzerindeki yumurta ve larva dönemlerinde öldürücü dozunun belirlenmesi ve işlenmiş ve paketlenmiş meyve üzerindeki fitotoksitesinin belirlenmesi için Narenciye de yapılacak olan fümigasyon işlemleri hakkında ayrıntılı bir çalışma yapılması,
- KKTC'de fümigasyon operatörü olarak sadece bir kişinin olması ve fümigasyon alt yapısının bulunmamasından dolayı KKTC tarafından gerekli altyapı ve önemlerin alınması ve önlemler alınıncaya kadar gerekli kontrollerin ülkemiz uzmanları ile birlikte yapılması,
- Asya Turunçgil Psillidi'nin mayıs ayı sonrası artan popülasyonla birlikte yaş sebze ve meyve ticareti, insan ve/veya araç hareketliliği ile ülkemize bulaşması büyük olasılıktır. Bu nedenle, ivedilikle bir mücadele programının oluşturulması, yaş sebze ve meyve ticaretinde gerekli tüm önlemlerin alınması, havaalanlarında gerekli karantina önlemlerinin uygulanması uçaklarda ve gemilerde bilgilendirme anonslarıyla beraberinde yaş sebze ve meyve taşımamaları konusunda yolcuların uyarılması,
- Ayrıca narenciye ve diğer ürünleri toplamak için Türkiye'den giden işçilerin ve araçların üstünde de taşınma riskinden dolayı gerekli önlemlerin alınması, tulum ile çalışması ve yolculuk esansında bu tulumların çıkarılması,

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.TAR.2024/28-317
Konu: Turunçgil Yeşillenme Hastalığı

Mersin, 19/01/2024

- Zararlıının ülkemize bulaşmasını önlemek için hem sınır kapılarında hem de Kıbrıs tarafında sıkı tedbirler uygulanması,
 - İhracata konu tüm taşıma ve nakil araçlarının dış yüzeylerinin dezenfekte edilmesi,
 - Narenciye aşı gözü, fidan gibi anaç materyallerinin ihracatına izin verilmemesi,
 - T.C. Tarım Bakanlığınca Kıbrıs tarafına yazılan 18.12.2023 tarih ve 12442330 sayılı yazıda yer alan aşağıda maddeler halinde belirtilen hususlara ve ilaveten yeni alınan tedbirlere riayet edilmesi;
 - a. Bitki ve bitkisel ürünlerin yaprak, sap, toprak içermeyecek şekilde işlenmesi,
 - b. Narenciye meyvelerinin, herhangi bir yeşil aksam, odunsu parça ve yaprak içermemesi; meyvelerin işlenmesi esnasında drenjerden geçirilerek dezenfekte edilmesi, ürünlerin paketli ve ambalajlı olması,
 - c. Enginar ihracatında ise; ürünlerin taze soyulmuş iç tabla enginar şeklinde ve bozulmayı engellemek için vakumlanmış veya salamura yapılarak işlenmiş olarak uygun koşullarda sevk edilmesi,
 - d. Bitki ve bitkisel ürünlerin ihracatı esnasında kullanılacak araç, konteyner, ürün paket ve ambalajlarının dezenfekte edilmesi,
 - e. Turunçgil yetiştiriciliğinde kullanılan bütün anaçlar hastalığa duyarlı olduğundan üretim materyallerinin Türkiye'ye ihracatının yapılmaması,
 - f. Her türlü meyve ve üretim materyalinin yolcu beraberinde Türkiye'ye getirilmesine izin verilmemesi,
- ve buna ilaveten alınan yeni tedbirlerin uygulanması.

Bahse konu tedbirler koşuluyla enginar ve narenciye ihracatına izin verilmesinin uygun görüldüğü bildirilmektedir.

Bu kapsamda, KKTC'den ülkemize sevkiyatı yapılacak turunçgiller ve enginarın girişte yapılacak bitki sağlığı kontrollerinde belirtilen hususlara uygunluğun inspektör tarafından kontrol edilmesi, uygun olmayan ürünlerin ülkemize girişine izin verilmemesinin yanı sıra KKTC menşeli turunçgiller ve enginarın üçüncü bir ülkeye ihracatında da bitki sağlığı kontrollerinin bildirim veya iadeye sebebiyet vermeyecek şekilde hassasiyetle yürütülmesi hususunda tüm inspektörlerin bilgilendirildiği ifade edilmektedir.

Bilgileri ve gereğini rica ederim.

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.TAR.2024/28-317
Konu: Turunçgil Yeşillenme Hastalığı

Mersin, 19/01/2024

Dr. Osman ERŞAHAN
Genel Sekreter V.

